

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 14.03.1975, sp. zn. 3 Cz 26/75, ECLI:CZ:NS:1975:3.CZ.26.1975.1

Číslo: 6/1976

Právní věta: Nedošlo-li po zániku bezpodílového spoluvlastnictví manželů v důsledku rozhodnutí soudu v trestním řízení (§ 52 odst. 1 tr. zák.) k vypořádání tohoto bezpodílového spoluvlastnictví dohodou spoluvlastníků (§ 149 odst. 2 o. z.) nebo rozhodnutím soudu (§ 149 odst. 3 o. z.), nemůže si soud v občanském soudním řízení v jiné právní věci řešit vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů jako otázku předběžnou.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 14.03.1975

Spisová značka: 3 Cz 26/75

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů, Předběžná otázka, Řízení před soudem, Řízení trestní

Předpisy: 140/1961 Sb. § 52 99/1963 Sb. § 135 40/1964 Sb. § 149

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu ve Frýdku-Místku bylo vyhověno žalobě o zaplacení částky 30 211 Kčs s přísl., kterou požadoval žalující Čs. stát - ONV ve F.-M. od žalovaných z toho důvodu, že tuto částku neoprávněně získali z majetku svého syna J. P. a snachy I. P., třebaže rozsudkem okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 28. 7. 1971 č. j. 1 T 142/71 - 68 a usnesením krajského soudu v Ostravě z 24. 9. 1971 sp. zn. 7 To 635/71 bylo vysloveno propadnutí majetku uváděného J. P. podle ustanovení § 51 odst. 1 a § 52 odst. 1 a 3 tr. zák.

Soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k závěru, že je neplatné prohlášení, kterým J. P. a jeho manželka I. P. uznali, že jim žalovaní poskytli na zaplacení členského podílu ve stavebním bytovém družstvu částku 30 000 Kčs, a souhlasili s tím, aby si tuto částku uhradili ze zůstatkové hodnoty členského podílu (což se také stalo). Byl toho názoru, že účelem tohoto prohlášení byl únik majetku před hrozícím propadnutím v důsledku trestného činu, takže jsou dány předpoklady uvedené v ustanovení § 39 o. z. o neplatnosti právního úkonu.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným rozsudkem soudu prvního stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Z prohlášení o uznání dluhu a o přenechání bytu, podepsaného J. P. a jeho manželkou I. P., a z dopisu Stavebního bytového družstva pracovníků automobilového opravářského závodu v O. z 19. 4. 1971, adresovaného žalovaným, vyplývala pochybnost, zda částku 30 211 Kčs vyplacená žalovaným je zůstatkem pouze členského podílu J. P. anebo členského podílu jeho i jeho manželky I. P., a zda tedy tato částka nebyla v jejich bezpodílovém spoluvlastnictví. Poněvadž ovšem propadnutí majetku uložené již uvedeným odsuzujícím rozsudkem soudu v trestním řízení se týká pouze majetku J. P., pak by nárok žalobce v celém rozsahu obstál jedině tehdy, kdyby podle výsledku provedeného vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů celá zůstatková hodnota členského podílu připadla odsouzenému J. P.

Tuto otázku bezpodílového spoluvlastnictví manželů, zaniklého v důsledku propadnutí majetku jednoho z manželů (§ 52 odst. 1 tr. zák), si nemůže řešit soud v občanském soudním řízení mezi jinými účastníky jako otázku předběžnou, poněvadž, nedošlo-li k dohodě o vypořádání, je nutné vypořádání provést rozhodnutím soudu (§ 149 odst. 3 o. z.). Jestliže k dohodě o vypořádání nedošlo, bylo nutné, aby příslušný finanční odbor ONV učinil návrh na vypořádání, jak mu to také ukládá ustanovení § 27 směrnic ministerstva financí ze 16. 3. 1966 č. j. 314/9 000/60 o zabezpečení a správě zajištěného majetku a prozatímní správě a realizaci majetku nabytého státem (jejich vydání bylo oznámeno v částce 9/1966 Sb.).

Bude proto nutné zjistit, zda manželům J. P. a I. P. vzniklo za trvání manželství právo společného užívání bytu a společné členství ve stavebním bytovém družstvu, a v kladném případě pak také zjistit, zda došlo k platné dohodě či soudnímu rozhodnutí o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů, jež se týkaly i zůstatkové hodnoty členského podílu. Teprve po tomto doplnění řízení bude možno bezpečně posoudit, co z požadované částky patří do propadlého majetku J. P.

Rozsudkem soudu prvního stupně, který k těmto okolnostem nepřihlížel, byl proto porušen zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1 a § 153 odst. 1 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 39 a § 143 o. z., jakož i § 52 odst. 2 tr. zák. (úplné znění trestního zákona se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 113/1973 Sb.).